

GYŰJTŐ: SZELEI BALÁZSNE

GYŰJTÉS IDEJE: 1974.

TART.: ÉLETEMBŐL

REGI CÉBTÁBLÁK, GÉGJELZÉSEK, IRÁSBOS ÉS HANGOS
HIRDETÉSEK

36 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: SZANTÓD-SOMOS

NYAKMUTATÓ: XXX, h

XXVII,)

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZLÉS

ÁTVÉNYEZTVE AZ EGYSÉGES LTK. 2734-es TÍTELE ALÓL

2734

Pölyárat 1974
Lelei Balázsné
sz. Pirtis Anna
8622 Szentód-Soros
Hársfa u. 5. sz. Somogyon.

36 lap

I/45/39

2734

Pályázat.

A XXII. Népajri és Nyelvjárási
Országos pályázatra.

1974

Izeli Balázsné
Leányó-d - Somos

Somosgy megye.

Életemböl!

1910. évi életemböl.

I. Életemböl!

1-20.

II. Régi néptáblaik, népjelenségek, irások és hangos hirdetések!

3-36

Habár voltunk betörve.

Elemi és középiskoláinkat
finbonyolban végeztük, ezért
súlyos diplomáinkat Kassán
szereztem.

Hoztam; Seelci Dalásoni m.

Pintir bura, nyugdíjas osztály
reje.

Szörnyes dolga gyarmathon-
ra, ahol az állam bírálta
még a kis népcsoportok
porkéjait, ahol az apám
művelésére volt nagy komorod
eljárás, multat engedtem
néztek és időről-eltérőleg.

Falán, más által is gyarmati
bánságot belém a néprajz
szerepét, a mult megbeszélés.

Hírnépek, hangosok a hall-
gatom által, a leírásról.
reje is.

Életemböl!

1914 tavaszaán nüllettem Jász-berényben. Apám Pintér János ziplakatos mester, anyám Trabó Margit szék. nülisnő volt.

Flatan voltunk testvérek.

Elemi is középiskoláimat Jászberényben végettem, egyszé- ségügi diplomáimat Kassán szerettem.

Neven; Lelei Dalársné sz.
Pintér Anna, nyugdíjas asztalos néje.

Visszagondolva gyermekkorom- ra, sokszor slömbe képrelem mag a kis rósa utcai ház portáját, ahol az apám mühegybe sok öreg romszék eljérogatott, multat emlegtetni, míg leünt időkröt elbeszélgetni.

Talán, más akkor így palán- tálsdott belém a néprajz szeretete, a mult megbeszélise.

Hörnyüle kuszorodva elhall- gattam őket akár reggeltöl- estig is.

Most írtiredek nunka is pontosan emlékszem, arcukra, szokásaira, nyugodt beszédükre.

Bodor füstöt vettek a pipáikból is nekem nagy jövet írtottak...

Gyakran mondogatták, hogy ha a régi öregek feltámadnának, igen elszöráskorúának aron, hogy mekkorát fordult a világ, hogy megváltozott minden.

Az artéri kút, a villany világitás, a nőle rövid hajviselete, divatmajmolás, a kerékpáros balaszték, mind borrasztó is elítélendő újsg volt akkor...

Kisöbbsébe artim vasárnap dél. utánokan egy tölesires gramofon nőrelhortata az udvarunkba apám kedvenc öreg barátjait.

Desszoge riholtotta hogy:

"Legyen velem rádióba jóba
Sugja bele a fejhallgatóba.

Hogy lesse a párom, míg a nyáron
Tiszanyalom?"

Bőngészgetve a multban íygeksem papírira vetni, megörökíteni egy-egy beszéd témát amely rég volt, elmult, talán vissza sohasem jön...

Régi sídtábla, síjelsínek,
írások és hangos hirdetések!

Régiu bizony nem voltak ilyen
különleges reklámok, síjelsínek,
sídtábla, neves öves világitás
az üzletben, és a nagy hirdetések
is hiányoztak.

* síjerek, üzlet, műhely
megjelölések, migis megvoltak,
hogy az idegenek is megtalál-
ják könnyen.

* faluk nagyrésze salagtele-
pülés volt, egyetlen főtávol,
és ha tanult, rakmával ren-
delkeső iparos került a faluba,
ha volt is mellékutca, csak a
főután vett, vagy épített há-
zat, hogy könnyen rátalálhass-
sanak.

* Kossuthok, körül a templom-
hoz, vagy a falusílen, ingyentis
a kovács műhely is, hogy az utá-
sok hamar elérhessék őket.

* Az iparosok vásárookra jártak
és búcsúkra, messze vidékekre
elkísér (gyilkosokkal bebörtölt)
szereken.

Tokat írtak, történet, hogy az
előregyártott portikáikat elad-
hassák.

A vásárokat előjegyzte ivöl-
vire a papján, (kalendárium),
is aszerint tudták, hogy hol,
is mikor lesz vásár?

Ha olyan vidékre akadtak,
ahol kelendő volt a portikájuk,
sivesebben mentek, még ha
mossibb volt is, mint az olyan
szegény vidékre, ahol nehezen
tudták eladni valójukat.

A vásárokon az eladó
jobbán esik után inokulál,
ha már a jószág piacon
előbb eladták a gazdák az
illetőket.

Aból a piurból után, felt
az iparosoknak is.

Ha a jószág nem volt kelen-
dő, mint pl. takarmánytrágya
száraz időjárásban, akkor
az iparos is, keveset tudott
árulni, illetve eladni.

A keszmárosok is lipokoltak
sátraikkal, kesskelévi, rit-
sedhetős asztalaikkal, padja-
ikkal, is ott sütögtetik a húst
hogy jobban esüssön rá a bor...

A nagyjóság eladók, vevők, lő-
telien, s arvasmorha eladása
után, a megvett jószágot a kőri
véghez kötötték.

Az asszonyoknak ott kellett ma-
radni röviggárni, míg a férfiak
bementek a ratorba, aminek
a neve „lacikonyha” volt és
itték-ittak „áldomást” firettel
szomszónak.

Leginkább az eladó firettel,
mert az kapta a piurt.

A lacikonyhánál körül, sok
dolgoz akadt a csudöröklés,
mert mindig volt dologherülő,
alkalmat lévő ember, aki
köznyen elvultta lopni a piurt
az italos embertől, vagy valami
ingyos jótétől, kiesalni a rset.
ből a telien árat.

Igen volt, az itt a piros,
ott a piros, hol a piros, amire
fogadni lehetett.

Eléinte hagyók nyerni a
jótiscenű embert. Ez alkalmat
adott arra, hogy megfigyelje,
hova teszi a piurit, megik rset.

te? is bizony a piros bankó,
a sárga és a fekete asztalra
kerültek.

A lakikongresszusok nem
kelltek szigorú. Elárulta a
frissen vett hisz oraga is a
fekete kötélybe, rótra elött
hajlongó, betessékeltő koromá-
ros is, meg a szigorúság.

Régi írka sárdak szigorúság
szig volt egy fűzfolykón di-
dugott pórná, aminek a végén,
szinegre kötött szalma, vagy
szina szövet bevezetett ide-
oda a szil.

Gondolom, az jellekért az,
hogy ott, meglehet aludni az
utassáknak, szinon vagy szal-
món. A lovát abszolútatni
a pihenési szigorú, mert abban
az időben, főleg holdvilág-
nélküli éjszakán, nem volt
tanácsos az utasoknak vásáro-
szonok nekivágni a sötét éj-
szakának, meg hűtés, vagy
harmad magával sem.

A betyárok, könnyen lóra-
bolhattak őket.

Idisöbbs az illandó szárdók
 vagy hoszmák föli, fatáblára
festett régtáblákat hellell akasz-
tani, amik rá volt írva a
 tulajdonos neve is az, hogy
 bor, sör, pálinka mérés, vala-
 mint a sime is. P. l. "kutyá
 kaparó," "bessali," "billege"
 "kakas" stb. elnevezés.

Idi is festettek rája egy üveg
 piros bort, egy nagy füles pohár
 habos sört is.

A piknikhelyekre, üreltekre
 szintén, fatáblára festették a
 régtulajdonos nevet, is nép nagy
 dombos, rózsaszíni keményet,
 kiflit is perezet. Kirakat ablaka
 nem volt. A já illata volt a
 legjobb sör, ami már messire
 terjedt, a frissen készült
 termékekből.

A fűrészes, szatórs, boltokou
 se volt kirakat, csak a fatáb-
 lára festett nívójukoz is
 hávisdoboz árulkodott a bent
 levő is kapható dolgokról, még
 az üreltáji oldalára kicakar-
 tott, ralaqok, partlik, pólyakötök.

Strol ruhaneemüt, vásnat, fe-
hirmemüt is árultak, ott egy
 kerék vaskarikát tartott a
 bolt ajtó fölött kinyitni por-
 navig, amire reggel nyitástól
 zárásig, felfi alsóneemüt akasz-
 tottak ki, egy erre allalmas
 rinddal, is azt lobogtatta a szél,
 amig a bolt, nyitva volt.

A iparosoknál is fatáblára
 festett régtáblákat kellett ki-
 temni, mégpedig képekkel
 illusztrálni foglalkozásuk ter-
 méket, hogy ráismerhessenek
 azok is, akik irástudatlanok voltak.

A kádárnak lordó,

A bogárnak sörge hintó,

Az antalornak nekering egy,
 volt kifestve.

A csizmadia régtábláján
 a finyes ránkás csizma (fontól
 vékony bőrdisz a felső részén
 elöl rósa díszítéssel) is róds
 papucs. Magassáru, magassarkú
 gombos női cipők voltak kifestve.

A mészkalász régtábláján
 kurdok a lován, mészkalásosok

is baba.

A süssele tábláján bárány-
bőr süveg, virágos ködmön,
bekerés, vagy hosszúrörű birka
szaba díszlett.

A timórok műhelye messire
búslőtt. Nem igen volt régtáv-
lójuk.

A lakatosok régtábláján
permetérogips volt is a nevin
foglalkozásán kívül is még
egy sziázi kules, amit a szél
igen sikorgatva lobált ide-oda.

A kékfestők műhelyin az
utcai kerítésre kisérgrove
szárították az anyagot.

A bábaasszonyok, sülisüők
táblájáról nem maradhatott
el a gölyö maddé, szejábon
tartva egy kicsi gyermekket
mertelenül, vagy pólyáson.

A sülisüök aronban nem
iparkodtak a föntvonal, ill,
föntián lakni. A szigyenlős
falusiaszonyok sivesebben
felkeresték egy-egy esendes
mellik utárszában, vagy a
kertek alja felől. Szigyenlörök is

voltak, meg a pletykáktól is tartottak a régi fiatalasszonyok.

A falu népe, mégis tudta hol lakik, hol kell keresni?

A szabónak lefeljebb egy olló, kisebb öltöny jelerte a mesterségüket.

A fodrászokat, kit nagyon kiférgesített röstányis az úvegajtó fölötti pöncsák végén.

A kalaposok tábláján kalap volt kifésztve, arszertint, férfi vagy női kalapos volt-e?

A kovácsok műhelyét alá-multa a "szentes méhél ajtó", a kalapács is ülővas csengése.

A vándoriparosok, ablakos, úvegérő, dítoros, leginkább a felvidékről az egész országot bejáró szlovákok (fólok) voltak.

Az ő regjelésük, reklámjuk az állandó kiabálás volt.

"Ablakot csináltassék, ablakot!"
vagy;

"Dítornui, fítornui, farkat
csinálui !!!"

Föltérrelisüket, munkaeszközü.

ket a hátukon fölkhöve hordták.
Féjükön nagy "esső-vető" ríves
kalap, kerükbe viedelmi eszkö-
vül, jó nagy rögesvígü kampós-
bót, kutyók ellen.

Flasouló: volt az esseruzó-
javító mester is, aki szintén
nagy hanggal, kiabólva rólta
az utcákat.

"Esseruzót javitassanak,
esseruzót!!!"

Az öreg esseruzójavító Lóri-
nini így kiabólt;

"Ha esik az eső,

Parapli (esseruzó) az első

Ha valami baj van,

Lóri nini megjavítja

Nyomban!!!"

A vásárokon nagyhangon
kiabáltak, inkeltek a vara-
rosok is... És. irdekes módon,
többen mentek korra vásárolni,
mint ahhoz, aki esendben
maradt.

Nagy kiabolás is dúcladás
közben át-át kiabált az egyik

eladó a rembelevő sátorba
 állatgondó foghíjós eladónak.

"Telenise te papitassáji,
 mit adok szerez!!"

A nőtájsa így szól;

"Hít, hit, hit,

Mámma minden hit. (7000 kor.)

Meghalt már Lajos (Horsuth L.)

Megelni Lajos.

Hít darabja, hit az óra,
 aki nem vesz ne babrálja.

Hít, hit, hit,

Mámma minden hit!"

Násik nőta vásárolkon;

"Három minden mámma,
 Anellikét választva.

Három az a szabott ár,

Megbukott a nagy vásár.

Három minden darab ma!!"

Kangos incklisükkel vertik fel
 a sárast a romori népi balla-
dákat incklő holdisok, akik
 a nyomtatott szöveget is árusították.

Minden város drámát, eseményt
 szíjafajta dallamra (mint a Farkas

Zulcsát, inckelték. Mivel a dallam
egy volt mindig, így mindenki
tudta, arit vették így a szöveget
ill. nyomtatványt.

Élis magán nyomdák működtek
is olyan kinyomtatottak barmit.
Estüvői meghívót, ajándékot,
felváltást, írtást, kérés,
is sokszor, éneklés, kinyomtatott
örög diákok simfaraqi munká-
it, melyek az akkori idők
románi személyit inckelték meg.

A holdások a nyomdákban
szerelek termikeiket.

A simfaraqi a ténst hat-
kányból, kisebb újrágóbból
merítetik is dolgozták föl,
népi balladákhoz.

A nyomdász írtással az
inckes holdások, újabb népi
ballada, vagy ahogy akkor
mondták „simfaraqi” meg-
jelenésről, aki után névre
vásárolta meg, vagy vette át,
a többször példányt „fele
haszont”

Leginkább 20 fillér volt egy-egy

pildány.

meginkeltek az elfogott szegény
betyár legény balladáját is

"Hallotok e Orosziárón
mi történt ott?"

Leszinkább ránta, vagy való
holdisok inkeltek.

Hangjuk bizony sok kívánni-
valót hagyott maga után, de
a hangjai nép kapkodta tőle,
a nyomtatott sörveget is meg-
rendelve, borrongva hallgatta.

Ottlón arsan tili estiken,
vagy nyáron a jónag mellett
volt idejük seipen megtanulni.

A hangreklám a háraló
holdisok kinyírkezesetelőz
is tartott. Minil keserevett
ineket inkeltek, amial na-
gyobb volt az esily az alamirona
kapást írve.

Hatenként kitszer jártak
a háralhoz holdulni, sordán
is rombaton.

Serdán isy inkeltek;

? "Az új János Krisztus
Drága sent keresztje.

Legyen velem hárnak,
Teteje a fidelek
És a három vasszög,
Hytaja, kivilinse,
Fogy a sátán meg ne,
Kis irthesse.

11. Hgyo Fin is a seutlilek
ir Istén.

Hdja meg a hárnak
gyardaját mindennel.
Legyhoz adjon neki,
Örök boldogságot.
Mert ő a siegynele
Hlamisnát adott.

Keombaton így inkelték;

Keombat Szűsmária napja,
1 Boldog ember ki megtartja.
Nem lesz annak semmi baja,
Vale lesz a Szűz Mária.

Volt aki a miatyánkot imád-
korta el hangosan, illon, vagy
az udvarba letirdeslov, ki-
vávva a hárbeliselek minden-
jét, a megholtaknak pedig,
örök boldogságot.

Kangos pünkszerűen lehelőssé
vált, az utcai kőröncsűssé,
a kőröntésű, regőlisű,
horbászolás, hammersórá,
háromkirályjórás, betleheme-
zés, nyársdobás és egyéb inne-
kes, verses nipszoklások, mest-
pünet vagy egyéb kaptak érte.

Íde voralhatjút miga kis-
lívó általi kidobolást, ha
valaki, földet, vagy hárat,
jászrágot akart eladni.

Ez is kangos bűrdetis volt.

Kiabólva nekemre a
rongykereskedő is.

"Csontot, rongyot,

Csaka vasakat!

Tollat, pelyket,

Íde asszonyok!

Adok érte gatyamadragot!

Í. Adok érte,

Cimrát, masinát. (gyufát)

Kis baba dunnára,

Piros püntlit. (szalagot);

Kiabólva kinnálta sruját
a eseripédings, aki bűrdérl

árpárt eszélte edényét,
 annyi terményét, ami egyszer,
 vagy kétszer, megtöltötte azt
 az edényt, amit oda vettek érte.

Somogyba, Zalából hozták a
 szép eszepszényeket.

Ötthonukból elindulva se-
 kerestek, faluról - falura,
 kiabálva, hogy mit, miért
 eszélnek.

Eltűntek ezek mind a lét
 szimpadáról az élet gyors
 civilizálódásával, igényes-
 ségük növekedésével.

Ki jőrna ma már föltes-
 zsernyővel?

Ki eme ma már drótozott,
 fótozott edényből?

Pedig az mind így volt, még
 az első világháború után is
 is eszéltek, mert pénz után,
 igazán nem volt.

Kiabáló's mesterség volt
 a falu íjjeli-óri munkája is.
 Minden utcát, minden óraban

vigig kellett járnia, nőárva
elkiabálni, hogy hány óra van.

Birony nem sok hársól volt
óra... Ő vigyázott a falura
hosszú selyesrakákon, vihar-
lámpával keziben inckelte
hogy:

„Hileneet ütött az óra!

„Menjen ki-ki nyugovóra!”

Minden órára már nem
szelikestek öreg adathörlein
sok egypire - másikra

P.l. „Éjfélt van már tizenkettő
Dicsértessék a Teremtő!”

Reggelfeli pedig:

„Éjféltán óra három,
Mudjatók én nem bánom.

It falut tovább nem járom!”

És a sokas visszaveretlenti
a törökhiódoltság idejére,
amikor a Török hadsereg a
minarett erkélyéről, vagy a
templom tornyából kihajolva
lármárra adta tudtul min-

olunkinek, minden órát is
imádkozott.

Meg is maradt az alföldön
még, ma is a róla szóló mondás,
ha megkérjék valakinek a
hangos beszédét, azt mondják
neki „ne hodrsály már annyit.”

Visszatérve ismét a képekkel
illusztrált rightablókra, arra
voltak jók, hogy aki nem
tudott írni, olvasni, az is
hamarosan ráismert a mes-
terre.

Sok volt az irás tudatlan
még a mult század végén,
de ennek a századnak az
végén is.

Kisöböl a rightablókot, desz-
ka helyett. bádogra festették,
még kisöböl üvegre is.

Ezek a rightablók már
nem hársilag készülték, ha-
nem saunak simfestők isinál-
ták. Ma is sok van belőlük,
de egyúttal eltűntek a képek
a simtablókról, ahogy február-

molódott az iróstudatlanság.

Az úvegre festett reklámok mellett, divatba jött a neovilágítású fényjelzés, fényreklám. Színek, feltűnőre, iszissék, de ezek este rőtíttek, is nosztylibájuk a gyorsan kiegészültek, aminek hiánya nevelési-gyógyászati a régt.

Az ilyenek láttán visszakívánjuk a régi fatáblás, népisztionú reklámokat, mert még ha jó is a neovilágítás, elromosító elolvassai az új elnevezéseket. Magyar földön, Magyar vendéglátó helyeken, szállodákban mulatókon. P. l. Night Club, Thüring Hotel, Pressó.

A régi öregek szerint sólvon, ha elödeink feltámadnának, ismét sok dolga akadna, Kariney Ferencnek, Dirinének, a Magyar nyelv tisztaságáért harcolóknak.

Visszatérve még egyszer a régi hirdetésekhez, az újságok, folyó-

iratok is, képekkel illusztrált ajánlásokat hirdettek.

Régi kalendárium hirdetésében, még ma is megemlékezik hatjuk Csillag Tisz honm. hajót az ajánlott hajószertől, a hajósz. nadrától gondos hajószert, a hat ember által készített kúrot, elcsakíthatatlan Gyttman nadrágját.

Bámulatos képletű reklámok voltak.

A régi mesterek foglalkozását meglehetősen alapítani, ha az után találkoztak is vele, a köténgyőről.

A kovács, bőrkötényt viselt, a lábaféjén bőrvédőt, ami a lehulló izzó vasrúdoktól védte a lábat.

A asztalos rőldszerű kötet.

A cipiszek felírata.

A lakatosok hék munkarubrikát.

A pékek felírata, derék kötet.

A székelyek szintén felírata,

de nyakbaakasztókat is fehér sapkát.

A cukrászok is.

A hentesek szintén.

A földművelés parasztemberei is, főleg a nagy gazdák, nyakba akasztós kék kötényt viseltek.

A boltoni sladók, nem viseltek sem köpenyt, sem kötényt, csak rendszeren, tisztán öltöztek.

A paraszti munkára viselt nyakba akasztós kék kötényt a nők is viselték. Ezek leginkább a kékfestő műhelyek termékei voltak, igen erős sűrű szövésű anyagból.

Sokat megkímélt a ruha tisztaságából.

Ötthoni munkára kedvelték a nőket a kékfestő ruhákat is.

Ezek vékony karton anyagból sötétkékbe festve, fehér apró virág mintákkal vagy patkánykék. Mosáskor, szintartó maradt szürk darabjáig. Hőmérséklet, jóformájú ruhákat lehetett

belőle kiszitni is nem is volt
drága.

Ma már csak a nagyon öreg
embereknek ilyen anyagokra
is műhelyekre adtak kiszűt.

A legújabb divat aróban
ismét visszatér hozzá.

A rabók az állukon kesi
keszkeraként viselték ólósáru.
És most már messziről meg lehetett
ismerni, hogy rabó-mester.

És az, keszkeraként is esifolták
őket. Nagyon haragudtak irte
és a viselt is régen kiment
divatból, mégis előfordult
a második világháború előtt
is, hogy egy elegáns farsangi
bálon, amit a rabók rendeztek
is az estélyi ruha kötelező volt
a belépőknek, egyszer csak
azon vették észre a táncolók,
hogy háportafijuk gurultak
a lábainkól...

Nagyon nevettek is keresztük a
setést, de nem tudták rájönni
honnán származik a háportás?

Dühöngtek a srabók, mert még a napi sajtó is foglalkozott a rejtélyes háportafejűkkel, nem kis háörömmel.

A nagypám még nyolcvan-három éves korában is nevetve mesélte, hogy gyermek korában egy tavaszi napon, fagyos éjszaka után, berólt a srabóknak a műhely ablakon; "De megjárták maguk."

"Mint te kölyök?"

"Mert elfagyott az éjszaka minden babrár! Mit esznek a kesskék mostmár?"

De már a feleletet nem várta be, mert saladtale utánna, mester, legény, inas, seprűvel, miterrüddel, hogy elverjék, de nagypámot nem érték utól.

A sortalos csúfneve faku-
kac, faeszmó, eszmótaszigelő,
volt.

A susteri, eszisz rágó.

A sunter inasokat így csifolták;
 „Sunter inas, kap tafa,
 Csirres a volaga!”

A vargókat így:

„Fűt, láng, Trotyalra,
 Kapd Rósi a tüt is árat,
 Szaladj' ki hama!”

A pikk csüfneve, lisztmoly,
 svábbogaras, volt.

A diókolli, höngymoly.

A molnár, poros fülű, liszt-
 lapó, süket.

A lakatos, latyakos, maszatos,
 kápatos. Gyinydaluk;

„Trike a lakatos,
 Ö mindig kápatos,
 Iselibe egy katos
 Lincsen.”

Még a gyinynevekkel nem
 törődtek, legfeljebb visszaesü-
 folták őket, de ha munkájukat
kifogásolta valaki, éppen simfel-
 ni próbálta, azért, hisz megígérte
 verekedést, sőt verekedést is
 érlelke tartó-haragot okortak

egymásnak. Tízunkor borsúsdíjukt
nem ismert határt.

Többek között volt a sere-
lem, ha egy földműves, lakos, a
erőteljes juhász, vagy más pásztor-
ember merté őket megírteni.

" Ők megsemmisíteli tudásukat.
A megöltetés, rabaditós is a
háromévi keserves inasidőle,
majd a legény ill. segéd élet
vándorlásai, nélkülözési sok
pénzbe, könnybe, fáradságba
került. Honai keserves ivék után
értik el, a „ mesteri simat. "

" A parasitok haragudtok az
iparosokra. Pantallósokunk,
(borsúsdíjukt), neverték
őket, mert a parasitember
arclott nyáron bő ráncos gatyába
jött, telen meg szímanadrágba.

Mivel kevés volt az iparos a
lányok is szívesebben álltak velük
szóba. Ez miatt gyakran volt
verekedés, főleg vásároknál, borsúsdíj
alkalmával, a parasitember
is az iparos között.

" A gamósból, nagyot tudott
útni, ha a juhász nem a nyáj'

szelgetisire masualta! "

Harpay, a Jász-kin kireleti
fökapitány, rendeltetel próbálta
a juhászokat a verkedistöl
eltitani, míg az 1700-as évben.

"juhászoktól, pásztoroktól a
nagy zanos Botok elredekessék,
ill. azokat szolgálatossá be!"

Padig a juhásznip meg nagy-
többségben illt akkoz, is országos
ajtatás volt. "Fennreendi szor-
resek szent Vándor társulat
törvénnyel öket, ottát is emelték
szent Vándorok.

"Szokrásis emelkeket, itozeli
köhervortet, szabokat is állítottak,
ahol gyakran elinkekeltik;

"Jószágunkat öriad meg
minden nemü veselynek
hitelmélet szent Vándorok
Höngyörgisire."

Gyönyörűk voltak a karásznyai
pásztor inkek, amiket a tanjá-
ról karászny napján a hajnali,
leghorábbi, pásztorok miszjere
jövö inkekelték a jószág tartó is
örre emberek.

A templomba szentléjuk is volt
amit brissia körmenetek alkalmá-

vál a legsebb nál júliánember
vill. Cihkóvalba gyűlésket is
tartottak is ivenkint egyez-
szent Vándel mulatsógot. (ban-
kettó is) Ennek is gyakran volt
verkedis a vége.

A könyg, ha iparos emberhez
ment az „aromyság” megpróbált
illette meg.

„Itt így ajánlották;

„Aromyság!

Papirus a listesszék!”

A iparosok egymással nem vol-
tak mindig nagy barátságban.

T. b. A lényvessék, nem ismerték
al mesternek;

„Mint a fekete is tud fize-
ket rakni;” feketeinek ajánlották
őket.

A ipiszt is nagyon lenérték.

Azokra nem mondták, hogy mes-
ter, csak lábbeli készítő, szatár,
főző vagyó!

A szismadionale már nagyobb
volt a tekintélye. Ennek már
„dubált” a szismadia mester név.

A hentesek szinténnek aján-
lották. Különgyönél gyanúsították

élet.

A vasutasokat sű-sű melé, bo-
lundnak, elment eszéknek.

A kolapost tökéletesítésére.

A szabót süledőllő varrónak
is szifolták.

Ha egy mas, letöltötte a szer-
ződésben kikötött idét is fel-
szabadult, vándorbotot vett a
keze és addig vándorolt, persze
gyalog, míg egy más faluba vagy
városba, másik mester megidűnk
nem szerződött. Ezt - három évet
más mesternél dolgozott le, mint
"legény" (regid) is így gyarapítva
tudását, tért vissza falujába,
városába, országába mestersé-
gére.

A mesterek sűbe tömörültek.
Válantollak maguknak egy jegyöt,
egy szűköt, is törzsvetelleket
tartottak, havonta egyszer.

Évente egyszer vált is rendszerük.
A iparosok bálja, mindig nagy-
esemény volt. Meghívták az elöl-
járókat is a jobb munkáltatókat
is valódioktat.

Leginkább, szűket is vigit a jó.

hangulat.

Est a napot reggel az ipar-
testületbe gyűlésre kerülték,
minden évben febr. 2. én, is
ingyen pólinka, kávé, pára,
szendvics osztogatással.

Utánna az ipar-testület rész-
lőjét egy időre, tekintélyes ipar-
os kibontotta is elindult vele
a templomba.

Leípen felszarokorra megyes,
vagy hator sorokiban követik
az egész iparosok is arak,
maládjai.

• Az ünnepélyes iparosok miséje
után, visszatértek a részlet
a székharba.

Este bankett, ar-ar diszvárasza
is jól reggeliz.

• A második világháború után
is székharban volt még a;
" famunkások miséje " is.

• Ez ugyan arak, hogy büszkék
váltak rá, hogy még János Krisztus
földi atyja Arak József is, iparos
ember volt, mégpedig "famunkás".
Ezért minden évben, Arak József
napján, márc. 19. én megmisét

mondattok a templomba a
 "famunkások miséjét!"

A misa alatt, mint sent József
 iparos munkatársai, igó lámpát
 a kezükbe tartva álltak, filoldalt
 az altar két oldalán az úrrok,
 artalosok, bográrok, kádárok,
 kollárok, röp rötök ünneplő-
 ruhában is tiszta ruvvel inekellék.

"Sent József a burgó kebel,
 Nagy örömapot ünnepel.

Aldván Istent ki tigrdet,
 Oly fényesen kitüntetett.

Sentriged nagy jutalma lett,
 Flopp a megyei szecet.

Tiged rendelt szerek körül
 Istén anyjának jeppesül."

Ha egy iparos meghalt, körül-
 járták a hírrel az öres iparos-
 rágot egy ivvel is pínst gyűjtöttek
 koszonira, ha nagyon szegény volt,
 a temetésire.

A temetésire résztvették, inter-
 kedtek, is az ipartestület részé-
 jával is kikísérték az alkonytat

a temetőbe.

A temetés után az elnökök, meglátogatta az özvegyt. Tanácsot adott, utbaigazítást az igazságtörvénnyel folytatásához.

Ak eladónak kerültek a városban, segítettek fölléptikkelni, eladni.

Ak iparosok, mindig megbecsült adófizető polgárok voltak.

Tajnos egyes iparos mesterségek végképp eltűntek is eltűnőben vannak. Főképp a kovácsok, kékfestők, gombkötők, szepesiek, mészmalás bábosok stb... de más újabb szakmák váltják fel, a kor követelménye szerint...

Ma is, munkájuk után megbecsülést, tekintélyt vívnak ki maguknak, bármennyire is gép-művesítve van minden.

Hisz iparosra mindig szükség volt, van is lesz!

A reklámok mindig feltűnőbbek, de szerintem nem rézszerűek, csak drágák.

Ízop az esti meoufingyes kivilárgi-
tás, de nagyon költséges is nagyon
mi várásról íjjet? Kört ürtelbe?

Happali fingnül a meourekklám
elsürkül sokkal jobban, mint
a tarka, régi, népi festésű, öreg,
fatáblás szigetsis.

vagy.

Julii Balároné

Törtélellettől küldtöm be az írói pályázatokokat a XXII. és Niprajri és Nyelvi járási országos pályázatra.

Mivel a "Hordás Cséplés a. I. és II. éle" kiadványát is a "Szobalételek" régi építkezésekre való adatokat is kitöltöttem, arra gondoltam, hogy az iparosság régi régiségei, reklámorvosairól is érdeklődök, amit tudok is szabadon választott témaként, ezzel pályázok az idén.

Mint írtam írtamból is néhány sőt, hogy koronálatosra adat gyűjtésem seinkéjét is idejét.

Most, hogy a Moszkvai Rádió Magyar adás vezetője Olga Larina is kérte, írjak írtamból, emlékeimről, gondoltam arra, hogy pályamunkáimhoz is csatolok néhány sőt írtamból.

Nem említve azt a sok szenvedést, bánattal kísértett írtat, ami az öt ikren keresztül kisért eddig.

Az adatok jörsétt az in életemem alvételisére való

viszraamlíkeris, gurmekkesi
 ilminy, volamint, nílány
 somogy meggyi illető albeszélési
 alapján kiemelték.

Hadtörstőle;

+ Pinter János gyólatatos
 Jászberény
 sz. 1880 + 1945

Ör. Horváth Jánosné
 sz. János Török 69 év,
 sz. k. Szántód

Ör. Kóka Mihályné
 sz. Miklós Ester 68 é.
 sz. vall. Szántód
 Somos

Lygóstőle: Szalai Balásné
 sz. Pinter Anna
 8622 Szántód-Somos
 Hársfa sz. 5 sz.

Szántód 1974 júl. 6.

Tartalom:

Cigányok
 Városok
 A kormánz
 Szakmunkások
 Régi és új csordák
 Fatablák
 Pék-műhelyek
 Fűszerek
 Szőlő-ültetvények
 és szőlőtermelés
 Az iparosok
 Szőlőművelés
 Jándor iparosok
 Gyógyászat
 Városi élet
 Napi vallások
 Értékes koldusok
 Rém történet
 Hangreklám
 Háralló koldusok
 Vidéki élet
 Rongykereskedés
 Cséripedings
 Éjjeli ór
 Dörög, vadog,
 úveg, meon.
 Fényreklám
 Mester műhárata

Trávor nyírág hirdetés
 Mester csífolók
 Munkások védelme
 Mesteri világ
 Szent Vendel társulat
 Pórtorok misije
 Iparos élet
 Fanyarok misije
 Ha az iparos meghalt
 Temetés
 Temetés után.